

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Кафедра _____ соціології і публічного управління _____
(назва)

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія організацій
_____ (назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський)
_____ перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

галузь знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ 054 Соціологія _____
(шифр і назва)

освітня програма _____ Соціологія управління _____
(назви освітніх програм спеціальностей)

вид дисципліни _____ професійна підготовка (обов'язкова)
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка (обов'язкова/вибіркова))

форма навчання _____ денна _____
(денна / заочна)

Харків – 2023 рік

Тема 1. Введення в соціологію організацій.

1. Об'єкт та предмет дослідження соціології організацій.
2. Зв'язок соціології організацій з іншими науками.
3. Поняття організації.
4. Ознаки організації.
5. Структурні компоненти організації.

Література: 1, 2, 3, 5, 18

Тема 2. Основні етапи формування соціології організацій.

1. Умови виникнення організацій індустріального типу та їх відмінності від організацій традиційного суспільства.
2. Причини виникнення та вплив відчуження та аномії на функціонування організації.
3. Тейлоризм та його вплив на розвиток соціології організації.
4. Специфіка поглядів школи людських відносин на організацію.
5. Раціональна модель організації М. Вебера.
6. Психологічний чинник функціонування організації

Література: 1, 2, 3, 5, 18, 23

Тема 3. Сучасні теоретичні підходи до вивчення організацій.

1. Основні принципи системної теорії організації.
2. Основні постулати структурно-функціональної теорії організації.
3. Основні ідеї ситуаційного підходу до вивчення організації.
4. «Механістична» та «органічна» моделі організації
5. Основні етапи та перспективи розвитку соціології організацій.

Література: 1, 2, 3, 5, 23

Тема 4. Структура та основні елементи організацій.

1. Визначення структури організації. Основні параметри організаційної структури: складність, ступінь формалізації та централізація.
2. Ціль як елемент стратегії, структури та діяльності організації.
3. Типологія цілей організації.
4. Складність або диференціація організації як параметр організаційної структури. Типи диференціації структури організації: горизонтальна, вертикальна та диференціація в просторі.
5. Інтеграція як параметр структури організації
6. Можливі зміни структури організацій, пов'язані з війною..

Література: 1, 2, 3, 5, 23

Тема 5. Типологія та конфігурація організацій.

1. Нормативна та фактична соціальна структури організації. Формальна та неформальна структури організації: проблеми їх співвідношення.
2. Лінійна, лінійно-штабна, продуктова структури організації.

3. Функціональна структура організації. Лінійно-функціональна структура організації.
4. Матричні та вільні структури організації.
Література: 1, 2, 3, 5, 23

Тема 6. Роль зовнішнього середовища для організації.

1. Аналіз зовнішнього середовища організації:
 - 1.1. Поняття та структура зовнішнього середовища організації.
 - 1.2. Характеристики зовнішнього середовища організації.
 - 1.3. Види зв'язків організації з зовнішнім середовищем.
2. Стратегії організації у відношеннях з зовнішнім середовищем.
3. Зміни зовнішнього середовища організації під час війни.
Література: 1, 3, 5, 23

Тема 7: Персонал та групові процеси в організації

1. Поняття та типи персоналу організації.
2. Основні етапи роботи з персоналом
3. Зміни персоналу організації щовикликає війна.
4. Поняття та характеристика групової поведінки. Класифікація груп в організації.
5. Етапи групової динаміки: стадія виникнення групи, стадія самоствердження, стадія нормо утворення, виконавча стадія, стадія перериву.
Література: 1, 2, 3, 4, 5, 18, 23

Тема 8. Комунікаційні процеси в організації.

1. Роль комунікації в життєдіяльності організації.
2. Принципіальні моделі комунікації в організаціях.
3. Типологія комунікації в організації.
4. Функціонування комунікації в організаціях.
5. Інформація як організаційний ресурс і умова розвитку організації.
Чинники ефективного інформування її членів.
6. Дезінформація в житті організації.
7. Роль чуток у функціонуванні і розвитку організації
8. Зміни комунікації в організації під час війни
Література: 1, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 14, 23

Тема 9. Організаційна культура.

1. Поняття та складові організаційної культури.
2. Діяльно-рольовий культурний комплекс, управлінський культурний комплекс, культурний комплекс взаємодії з зовнішнім середовищем, поведінковий культурний комплекс.
 3. Індивідуалістська, колективна, демократична, авторитарна, клубна, храмова, цільова, крапкова культури.
 4. Види корпоративної культури та її вплив на організацію.

Література: 1, 3, 4, 5-8, 19, 23

Тема 10. Організаційна динаміка

1. Сутність та типологія соціальних змін в організації.
2. Основні напрямки змін в організації.
3. Типи організаційних змін.
4. Головні причини опору інноваціям.
5. Зміни в організаціях, що викликані війною.

Література: 1, 3, 4, 5, 13, 18, 23

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1	Соціологія організацій: навчальний посібник / І.М. Гавриленко, В.І. Кузьменко., О.Л.Скідін, Запоріжжя, ГУ «ЗІДМУ», 2007 р., 407 с.
2	Соціологія управління та організацій [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Л. М. Димитрова ; Національний технічний ун-т "Київський політехнічний ін-т". - 2-ге вид., виправ. і доп. - К. : Політехніка НТТУ "КПІ" : Ліра-К, 2005. - 156 с.
3	Барков С.А. Соціологія організацій 2015 р. / С.А.Барков [Електронний ресурс] URL: https://stud.com.ua/36031/sotsiologiya/sotsiologiya_organizatsiy
4	Особистість в соціальних організаціях: Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 054 «Соціологія» / К.А. Агаларова, Т.М. Байдак, М.В. Бірюкова, В.О. Болотова, Н.О. Ляшенко, І.П. Рущенко – Харків : НТУ «ХПІ», 2020. – 170 с. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/7529f7da-1521-41c7-8f30-fcfb0fa135b6/content
5	Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: "Крок", 2019. 368 с. [Електронний ресурс] URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/37776/1/Teoriia%20orhanizatsii%202019.pdf

Допоміжна література

6	Гайдученко С. О. Організаційна культура : конспект лекцій для студентів бакалавріатусіх форм навчання спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування / С. О. Гайдученко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. Бекетова, 2020. – 75 с. [Електронний ресурс] URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://core.ac.uk/download/pdf/356030187.pdf
7	Захарчин Г.М. Корпоративна культура: Навчальний посібник // Г.М.Захарчин [Електронний ресурс] URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/129615/mod_resource/content/1/%d0%9d%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b8%d0%b9%20%d0%bf%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%20%d0%9e%d1%80%d0%b3%d0%b0%d0%bd%d1%96%d0%b7%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%b0%20%d0%ba%d1%83%d0%bb%d1%8c

	%d1%82%d1%83%d1%80%d0%b0.pdf
8	Корпоративна культура :навч. посіб./ [Г.Л. Хаєт, О.Л. Єськов, Л.Г. Хаєт та ін.]; за загред. Г.Л. Хаєта. – К.: ЦУЛ, 2003.– 403 с.
9	Башук Т.О., Хижняк М.О. Управління різними типами конфліктів у креативному колективі/ Т.О. Башук, М.О. Хижняк // Маркетинг і менеджмент інновацій, 2012, № 3, – С. 111-119.
10	Біловодська О.А., Кириченко Т.В. Управління конфліктами в системі управління людським потенціалом підприємств/ О.А. Біловодська, Т.В. Кириченко // Економіка і суспільство, Випуск №10, – 2017, – С. 170-182.
11	Зінчина О.Б. Конфліктологія: навч. посібник [Текст] / О.Б. Зінчина. – Харків: ХНАМГ, 2007. – 164 с.
12	Конфліктологія :навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. — Х. : Право, 2012. — 128 с.
13	Мельник О.Г., Косцик Р.С. Організаційні зміни: сутність та види/ О.Г. Мельник, Р.С. Косцик //Науковий вісник НЛТУ України. □ 2009. □ Вип.19.3 □ С. 233.
14	Мороз О. О. Теорія конфліктів в контексті побудови загальної моделі ефективності сучасного підприємства: монографія [Текст] / О.В. Мороз, О.А. Сметанюк, О.В. Лазарчук. – Вінниця: ВНТУ, 2010. – 256 с.
15	Новікова Н. Управління конфліктами в організації: підходи до вирішення та профілактики / Н.Новікова // Галицький економічний вісник. — 2013. — №2(41). — с.79-83.
16	Пацкун Т. В. Інформаційні технології в управлінні комунікаціями на підприємстві / Т. В. Пацкун // Економіка України. – 2014. – №5. – С. 70-76.
17	Профілактика та вирішення конфліктів: методичний посібник / Укладач: Виноградова В.С., – Київ, Видавництво КМЦППК, 2013. – 40с.
18	Хижняк Л. М. Перетворення організацій в умовах соціально-економічних змін. Харків : Основа, 1999. 271 с.
19	Отенко І. П. Корпоративна культура: міжнародний та трансформаційний аспекти : монографія [Електронний ресурс] / І. П. Отенко, М. І. Чепелюк. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 243 с. [Електронний ресурс] URL:chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/20079/1/2018-%20%20d0%9e%20%20d0%86%20%20d0%9f%2c%20%20d0%a7%20%20d0%bf%20%20d0%bb%20%20d0%9c%20%20d0%86.pdf
20	Яхно Т.П. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. /Т. П. Яхно — К. : ЦНЛ, 2018. — 240 с.
21	Organization and Organizational Behaviour // http://www.tmv.edu.in/pdf/Distance_education/BCA%20Books/BCA%20VI%20SEM/BCA-629%20OB.pdf
22	Organizations: behavior, structure, processes. Fourteenth Edition / James L. Gibson University of Kentucky John M. Ivancevich University of Houston James H. Donnelly, Jr. University of Kentucky Robert Konopaske Texas State University // http://dl.motamem.org/organizations_behavior_structure.pdf
23	Монастирський Г. Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 329 с. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41366/1/TO_pidruchnyk_2020.pdf